Anul LXXVIII Sibiu, 17 Decemvrie 1930 Nr. 91

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul in un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica și educația tineretului

Se vorbește de criză astăzi mai mult ca de obicei. De această situație n'a fost scutită nici străbuna instituție, biserica noastră.

Unul dintre mijloacele eficace pentru a readuce biserica spre mersul ei normal, ar fi cred acela de a ne îndrepta atenția către educația tineretului, a generațiilor ce vin.

Inutil să reamintim rolul preponderent, jucat de biserica ortodoxă, în trecutul nostru istoric, ca singură instituție de cultură, — ar însemna să cădem în banalitate. — Dar, la un moment dat, o schimbare pare a se fi produs în desvoltarea ei normală.

E anul 1848, anul revoluției din Principate, dată remarcabilă în istoria civilizației românești. Venind brusc în contact cu ideile moderne, un proces a început să se săvârșească de atunci în țările noastre, proces care nu s'a terminat nici astăzi; ba, după răsboi, prin unirea tuturor românilor, a intrat într'o nouă fază, mai acută și mai accelerantă. E procesul de tranziție dela România patriarhală la România modernă. Ne întrebăm: cum a atins biserica *acest* fenomen?

Crescuți sub influența ideologiei iacobinice a revoluției franceze și a francmasoneriei, descălecătorii statului modern dela 48, desigur că numai prietenie nu puteau să arate bisericii. Considerată ca simplă anexă a statului, având rol limitat doar până la pătrunderea în masse a «nouilor idei», biserica ortodoxă intră de atunci într'o perioadă destul de critică. Acestea erau ideile generației «pașoptiste», și de acestea au fost călăuziți aproape toți fruntașii politicei noastre, cu puține excepții, cari ni-au condus până în zilele noastre.

Efectele n'au întârziat a se arăta, încă dela început, prin felul cum s'a făcut secularizarea, deposedând biserica de daniile bătrânilor ctitori, ear mai departe prin aproape complecta laicizare a învățământului, care a produs generații școlare ireligioase, disprețuind trecutul bisericesc și legea strămunilor.

După cum în timpul iernii, pe vremuri geroase, îndrăgești soba și te apropii de căldura ei, ear atunci când a venit primăvara o înlături ca lucru de prisos, — tot așa s'a procedat cu biserica atunci, când am pășit pragul primăverii noastre istorice. Dar, vine vara, vine toamna, și vine earăș — gerul iernii!

Criza generației actuale, materialismul, imoralitatea, arivismul nebun, lipsa de idealism și de sacrificiu, cu întreg cortegiul lor, care au infectat straturile societății românești, amenințând temeliile existenței noastre ca națiune, au pus pe gânduri și pe optimiștii acestei țări. Reacțiunea n'a întârziat să vină și, lucru interesant, nu atât din mijlocul bisericii, cât mai ales din mijlocul laicilor. Avem nevoe, spun ei, de biserică, avem earăși nevoe de căldura ei generoasă; nu putem pune fundamentele noului stat modern, fără idealism și sacrificiu, întocmai cum legendarul meșter Manole n'a putut zidi mănăstirea Curții de Argeș, fără a-și sacrifica propria soție.

Ideea de sacrificiu e la baza religiei creștine; de aceea să apelăm din nou la biserică și s'o reintegrăm în drepturile ei spirituale. Lucrul acesta se impune în mod imperios astăzi. —

Și atunci e natural să cercetăm mijloacele prin care biserica să-și recapete supremația asupra spiritelor, cum de drept i se cuvine. Care e unul dintre aceste potrivite mijloace?

Răspundem: *pregătirea tinerelor generații.*

Trebue să recunoaștem că biserica ortodoxă, în calitate de conducătoare a sufletelor, și-a îndreptat atenția indeosebi asupra celor maturi, lăsându-se grija educației noilor generații aproape exclusiv pe seama școalei.

Nu tot așa în biserica apuseană. Cunoaștem, de pildă, marele interes ce l-a trezit mai anii trecuți cunoscuta Enciclică papală asupra educației religioase a copilului, comentată pe larg prin revistele și ziarele religioase franceze. Cunoaștem, că una din grijile bisericii apusene și din metodele ei de propagandă, a fost totdeauna înființarea de școale, institute de călugărițe, în special pentru educația fetelor, a viitoarelor mame, atât de bine organizate și atrăgând elementele de elită.

E evident că ceeace se poate face cu copilul, nu se poate face, cu aceiași sorți de izbândă, cu omul matur.

Prin actuala lege, a învățământului secundar, ni s'a dat mână liberă în această școală, care e tocmai cea hotărâtoare pentru formarea definitivă a personalității viitoare a elevului, — ear profesorul de religie, dacă e ceeace se numește în pedagogie o «personalitate», va ști să influențeze definitiv asupra formației sufletești a viitorilor intelectuali. Căci aici e punctul sensibil; asupra păturii *culte* trebue să-și recapete biserica influența spirituală. Rolul bisericii nu se poate mărginì asupra masselor. Ea nu este obscurantistă, căci doctrina creștină este lumină adevărată, și de aceea nu poate fi umbrită pe alocuri sau pusă în inferioritate de falșa lumină modernistă.

Trebue ca biserica ortodoxă, pentru a putea să trăiască și să crească, să-și recapete entuziasmul ei misionar. Dar entuziasmul e chestiune de convingeri și credință, ear acestea se capătă ca un dar gratuit al lui Dumnezeu, atunci când e dorință vie din partea noastră ca focul Duhului Sfânt, coborât asupra apostolilor.

Ca încheere, trebue să repet că, pentru înflorirea bisericii, accentul avem să-l punem pe grija de educația generațiilor ce vin.

Și evreii au fost pedepsiți să rătăcească în pustie, până au murit toți ceice mâncaseră carne în Egipt; astfel nu văzu Canaanul decât generația nouă și tinără.

V. Popa
catihet ort. în Blaj.

Nr. 10,821.

Circulare

Discul dela Nașterea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Ven. sinod arhidiecezan Nr. 34 din 1922 referitor la înființarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoți, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Nașterii Domnului din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale, oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 Februar 1931.

Sibiu, din ședința senatului epitropesc, ținută la 13 Decemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 10,822/930.

Discul dela Botezul Domnului pentru fondul mitropolitan

Atragem atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale asupra dispozițiilor concluzului congresual Nr. 236 din anul 1878, conform căruia în tot anul la sărbătoarea Arătării Domnului trebue să se poarte un disc separat în toate bisericile din arhiepiscopia noastră în folosul fondului mitropolitan.

Oficiile parohiale vor dispune purtarea acestui disc, iar sumele ce se vor incassa, se vor trimite oficiilor protopopești, de unde apoi se vor vărsa până la 15 Februar 1931 oficiului nostru de cassă.

Sibiu, din ședința senatului epitropesc, ținută la 13 Decemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Se vestește că viitoarea sesiune a Fundațiunii *Nobel* va acorda un premiu activității științifice române, mai cu seamă celeia de pe terenul medical. Știrea, îmbucurătoare pentru țara noastră așa de calomniată în străinătate, rămâne să se înfăptuiască.

Înmormântarea ex-patriarhului ecumenic Constantin

— Funerarii naţionale la Atena —

Am asistat la o manifestaţie cu adevărat impozantă, Sâmbătă în 29 Noemvrie 1930, când s'a făcut înmormântarea ex-patriarhului ecumenic Constantin.

La ora unu toate magazile sânt închise, oraşul întreg ca mobilizat, străzile pline de lume care se 'ndreaptă spre mitropolie, unde de două zile zăcea fără suflare cel mai înalt prelat al bisericii ortodoxe.

La ora 3 începe să sosească clerul formând un cerc larg în jurul sicriului, în ale cărui patru colţuri ard făcliile.

Sosesc apoi autorităţile, bine reprezentate: Notez prezenţa dlui Venizelos, preşedintele consiliului de miniştri, a preşedintelui camerii, şi al senatului, mai mulţi miniştri, şi în număr considerabil parlamentarii, reprezentanţii diferitelor asociaţii, ai universităţii ş. a.

Ora începerii prohodului se apropie. Apare, purtând odăjdii, arhiepiscopul Hrisostom al Atenei, înconjurat de prelaţi şi urmat de membrii sfântului Sinod.

Linişte de mormânt se face în catedrală. Slujba urmează în emoţiune generală...

La sfârşit arhiepiscopul Atenei adresează ultim cuvânt defunctului:

«Biserica greacă, prin episcopatul său şi restul clerului său; statul elen, prin şeful său suprem şi guvernul său; cucernicul popor elen, cu emoţiune adâncă înconjoară sicriul Patriarhului de Constantinopol, Constantin al VI. Şi toată lumea creştină ortodoxă se întoarce în duh spre cel dispărut aducându-i omagiul de respect.

«Demnitatea supremă în biserica ortodoxă, cea de arhiepiscop al Constantinopolei şi de patriarh ecumenic, la care a fost chemat prin voinţa divină, ar fi fost suficientă pentru a provoca respectul unanim către defunct. Căci demnitatea de patriarh ecumenic consfinţită de Cel Prea Inalt în biserica ortodoxă, străjuită de strălucirea alor 16 secole şi păstrând învăţăturile şi tradiţiile ortodoxiei, constitue un far strălucitor care ne luminează universul.

«Patriarhul ecumenic este părintele părinţilor al tuturor ortodocşilor, lanţul care leagă între ele toate bisericile ortodoxe. De aici respectul universal în persoana sa.

«Dar şi ca personalitate Constantin al VI fu vrednic de acest unanim respect. Poseda toate virtuţile predecesorilor săi. Aflându-se printre noi în circumstanţele ce le ştim, a conservat totuş intactă demnitatea şi sfinţenia funcţiunilor sale, înţelepciunea, bunătatea, marinimia, simbolurile vii ale Tronului sfânt pe care era ridicat. Serviciile, aduse de el bisericii prin activitatea sa anterioară, au fost mari. Constantin a fost într'adevăr unul dintre aceia, pentru cari marea biserică a lui Hristos are dreptul să fie mândră. Dar el a fost asemenea mare prin abţinerea forţată dela viaţa activă.

«Moartea lui a dat ocazie în acelaş timp unei manifestaţii a sentimentului religios al poporului. Eri şi astăzi valuri de lume au defilat pe dinaintea acestor rămăşiţe muritoare. Oricine ajungea să sărute mâna patriarhului, se considera fericit, şi trebuia că vezi emoţiunea poporului pentru a aprecia profundul său sentiment religios.

«Şi serviciile pe care le-ai adus tu, o patriarh de eternă memorie, dând astfel ocaziune la această manifestare de pietate a poporului elen, nu au fost puţine şi efectul lor nu se sfârşeşte acum. Marile tale virtuţi şi strălucitorul tău exemplu, vor rămânea pentru totdeauna învăţăminte de mare preţ pentru cei cari colaborează în biserică. Memoria ta va rămânea veşnică». —

Urmează episcopul de Trapezunt, P. S. Chrisantos, care expune pe larg viaţa patriarhului decedat, opera sa altruistică şi persecuţiile ce le-a suferit din partea turcilor, pericolele cărora s'a expus, şi sacrificiile făcute pentru creştinătate.

Personalităţile oficiale, în frunte cu preşedintele consiliului de miniştri, au defilat pe dinaintea cosciugului sărutând fruntea patriarhului mort.

La ora 5 se formează cortejul funebru: armata în mare ţinută reprezentând diferite arme, cu fanfară, şcoale militare, apoi clerul din Atena şi împrejurimi — o mare de potcapuri, — sicriul, urmat de mitropolitul primat, oficialităţile, earăş armată, apoi lume fără număr.

La mormânt s'au rostit discursuri din partea prof. universitar Hr. Andrutsos şi a I. P. S. Sale mitropolitului de Chalhis.

Ca suprem adio, la coborârea în mormânt a cosciugului, elevii unei şcoale militare au tras trei salve.

Atena, 30 Noemvrie 1930.

Pr. *Gh. Secaş.*

Răsunet la calomnii

Duhul celei mai curate dreptăţi, tactul şi înţelepciunea, cu care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a condus adunarea generală din urmă a Asociaţiunii la Caransebeş, sânt remarcate în toate telegramele primite, cu această ocazie, de înaltul prelat.

Telegrama cea mai nouă este următoarea:

Inalt Prea Sfinţiei Sale Dr. Nicolae Bălan, mitropolit, Sibiu. Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul VINGA, judeţul Timiş (Eparhia Aradului), condamnă cu indignare atacurile scrise la adresa Inalt Prea Sfinţiei Voastre în legătură cu adunarea «Astrei» şi exprimându-Vă admiraţia şi întreg devotamentul său, Vă roagă să fiţi totdeauna cu crucea în fruntea luptei ce se duce pentru interesele mari ale bisericii. Preoţimea, gata pentru orce jertfă, Vă urmează.

Protopop *SAVA SECULIN.*

*

Acesta este unul din răspunsurile date atât la incalificabilele ieşiri ale cotidianului clujan, încredinţat conducerii unui „publicist" de-a treia mână, cât şi celorlalţi defăimători analfabeţi, cari n'au obrazul să roşească de ruşine, când revarsă cele mai josnice acuzaţii asupra fruntaşilor vieţii noastre publice.

Şi vă rog pe voi fraţilor, să vă păziţi de celce fac împerecheri şi sminteli împotriva învăţăturii care voi v'aţi învăţat, şi vă feriţi de ei.

Că unii ca aceia Domnului nostru Isus Hristos nu slujesc, ci pântecelui lor, şi prin cuvinte bune şi prin cuvântare de bine înşală inimile celor proşti. (Rom. 16, 17, 18).

DELA SENAT

— Cuvântul unui preot senator —

La discuţia asupra mesajului în senat, părintele *Adam Basarab*, senator de Hunedoara, a rostit, în şedinţa dela 28 Noemvrie 1930, un discurs mai lung din care publicăm următoarele:

Domnule preşedinte,
Domnilor senatori

Partea a patra a Mesajului Regal, se ocupă cu activitatea culturală, problemă, care cuprinde două mari instituţii: *Şcoala şi Biserica.* In aceasta direcţie, trebue dată mare atenţie îndeosebi reformei învăţământului secundar şi superior.

In ce priveşte învăţământul secundar, va trebui reintrodusă clasa VIII în licee. Organizarea anului preparator, dovedindu-se inaplicabil, iar diploma bacalaureaţilor noştri nerecunoscută în străinătate. (Aplauze).

Invăţământul superior deasemenea ar trebui reglementat având o suprasaturaţie de titraţi universitari, numărul celor primiţi în facultăţile şi academiile noastre va trebui să fie selecţionat şi limitat, înscrierea făcându-se be baze de concurs. (Aplauze).

Biserica la rândul ei trebue să se bucure de toată solicitudinea noastră.

Poporul român, până la înfăptuirea idealului naţional, a trecut prin grele suferinţi, iar păstrarea intactă a rassei noastre trebue s'o recunoaştem, se datoreşte în mare măsură bisericii. Tocmai din acest considerent, socotim că biserica trebue să fie una din preocupările principale ale statului. Cred, că *desfiinţarea ministerului cultelor n'a fost una din cele mai fericite inovaţiuni* aduse prin legea de organizare a ministerelor. (Patriarhul Miron: Aşa i! Ai dreptate! Trebue reinfiinţat!)

Din consideraţiuni de economii bugetare, nu cred, că era în interesul statului să ne dispensăm de serviciile acestui minister, mai ales privind situaţiunea extrem de delicată a relaţiunilor interconfesionale dela noi. (Bravo, aplauze prelungite).

Ultima parte a Mesajului regal se ocupă de armată. Fără îndoială că noi avem datorinţa sfântă de a ne îngriji de instituţiunea, care are de scop să garanteze existenţa noastră neturburată în intregitatea teritorială a statului român.

Armata noastră dispune de cel mai preţios capital uman, iar noi trebue s'o înzestrăm cu cele necesare pentru valorificarea ei. —

FOIŞOARA

Iubirea

Tu care încătuşezi pe muritori în bente tari ca moartea, tu, iubire, eşti coborâtă din cer.

Inima tresaltă, ca dintr'un somn lung, la auzul numelui tău, căci tu eşti suverana ei; o stăpâneşti cu energie magică, o faci să salte, sau să suspine, să înoate zâmbind peste valuri, sau să dorească scufundarea.

In momentele când osânda pândeşte la uşă, când nu mai e decât un pas până la abisul înfiorător, tu în taină îi torni forţe nouă, şi-i dai aripi de vultur ca să ia din nou zborul falnic.

Ce gheaţă ar putea să reziste razelor tale? Ce întuneric luminii tale? Ce stâncă nu s'ar preface în pulbere prin puterea ta fulgerătoare?...

E noapte. Ger cumplit. Intr'o colibă pe jumătate ruinată, la poala munţilor se petrece scenă sfâşietoare de suflet: Mama-i bolnavă de moarte. In preajma ei zgriburesc cinci copii sdrenţeroşi, palizi... Ea îi priveşte cu ochii înlăcrimaţi, îi mângâie cu mâna rece. O fetiţă ca de 5 ani cere de mâncare. Sora mai mare încearcă s'o oprească: Taci!.. Nu mai amărâ pe mama...

Sărmana mamă! Cine ar putea descrie durerea în care se sbate?... Simte că-i va suna în curând ceasul de ducă... şi are să plece în altă împărăţie, iar copiii ei nevinovaţi, rămaşi fără sprijin, ce vor face?! Cine i va strânge la sân, cine le va astâmpăra foamea? O, iubire, crudă eşti! Pentru-ce nu deslegi aceste fiinţe din lanţurile, cu care le-ai unit, spre a le uşura despărţirea? Dece atâtea suspine?...

Şi totuş, n'avem dreptul să mustrăm această virtute, căci deodată faţa ca de mort a mamei se înseninează, un surâs manifestă că s'a transformat ceva în sinea ei. Buzele-i învineţite încep să se mişte; aiureazâ poate? — Nu e conştie când îngâna: «Părinte ceresc, Tu, Tată iubitor al tuturor, nu-i părăsi!».

Iubirea desmierdătoare stă plină de graţii pe tronul său mai înalt decât cerul, şi ridică din praf pe orfani, pe săraci, iar pe cei sus puşi îi coboară la trepte inferioare. Numai iubirea poate săvârşi astfel de minuni, ea este nemărginită şi misterele ei infinite. Ea sădeşte în piepturi flacări de foc, în inimi caraf de leu, în suflete nemurire.

Şi dacă «n'ar există Dumnezeu» — după zisa nebunilor, — «fiinţează iubire», care-i însuş Dumnezeu!

Fapta externă nu valorează nimic fără iubire. Să căutăm mai mult spre intenţie, decât spre faptă; mai mult spre calitate, decât spre cantitate. Mult poate face iubirea. Ea prinde cu flacăra sa tendenţa spre activitate. Sufletul cucerit de iubire adevărată nu invidiazâ pe nimeni, pentrucă nu-şi găseşte plăcerea în bucuria sa personală, nici nu doreşte să se delecteze în sine, ci peste toate bunurile în Dumnezeu doreşte să şi afle bucuria şi fericirea eternă. Ear cine posede anumite bunuri, acela nu le atribuie sieşi, ci le raportează la Dumnezeu, dela Care izvoreşte tot binele şi în Care se odihnesc toţi Sfinţii, bucurându-se de fericirea lor completă.

De-ar fiinţă o scântee a iubirii adevărate în fiecine, ar vedea desigur toată deşertăciunea celor trecătoare.

Pr. Cpt. *Dr. T. POTCAŞ.*

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Şi acum câteva cuvinte la metoda de lucru a corpurilor legiuitoare. Sub acest raport trebue s'o recunoaştem, că în ultimii doi ani s'a legiferat uneori cam în pripă. O mulţime de legi, uneori chiar foarte importante, au fost votate cu urgenţă şi extraurgenţă. Dar dacă în trecut am avut scuza de a fi nevoiţi să urgităm votarea a o mulţime de legi — pentru terminarea reformelor provăzute în programul nostru — legi cari sânt în strânsă dependenţă unele de altele, — astăzi această scuză a dispărut. (Aşa-i, aplauze).

Reformele fundamentale fiind făcute, trebue să punem în viitor stavilă tendinţei de care de altfel sânt cuprinse parlamentele aproape ale tuturor statelor de a se legifera exagerat de mult. Lumea azi e stăpânită de tirănia legilor. Chiar unui jurist îmi închipui că i este imposibil a fi la curent cu toate legile, (Aplause), cari ceeace e mai dureros se întâmplă des să se contrazică reciproc. La viitor deviza să ne fie «non multa sed multum», şi să votăm numai legi minuţios pregătite şi să se admită urgenţa numai în cazuri excepţionale.

Pe lângă acestea aprecieri şi observaţiuni, declar, că votez Mesajul! (Aplauze prelungite, oratorul a fost mult ovaţionat).

•

Părintele *Adam Basarab* a luat cuvântul de atâtea ori şi la alte prilejuri, apărând cu râvnă şi pricepere interesele noastre bisericeşti şi naţionale.

Intr'una din şedinţele din urmă ale senatului, părintele senator a pus la punct afirmaţiile preşedintelui partidului maghiar Iosef *Şándor*, care începuse a lăuda «bunătăţile», pentru români(!), ale fostului regim unguresc de jalnică pomenire.

In altă şedinţă (22 Noemvrie) părintele Basarab, în aprobările senatului, a rostit un discurs bine gândit, privitor la legea camerelor de agricultură.

Dela conferenţele preoţeşti

— In protopopiatul Bran —

In mijlocul obştei, care în mare parte răscoleşte adâncul numai pentru podoabele ţărănii, şi nu pentru împodobirea sufletească, preoţimea din protopopiatul Bran s'a întrunit în ziua de 8 Decemvrie a. c. la conferenţă preoţească în Zărneşi.

După invocarea Duhului sfânt şi parastas, pentru protopresbiterii şi preoţii răposaţi din tract, slujit în sobor, preoţii în frunte cu noul protopop, păr. Vasile Stoicanea, au trecut în Casa culturală, conform programului fixat.

In cuvântul său de deschidere, păr. prot. V. Stoicanea face frăţesc apel de colaborare duhovnicească şi pastorală cu preoţimea din tract.

Păr. I. Dragolea îş citeşte lucrarea: «Cum trebue să activăm noi în cadrul cercurilor religioase ale conferenţelor preoţeşti pentru a ne cultiva pe noi înşine şi a vesti Evangelia mântuitoare cu râvnă apostolică?»

Cultivarea preoţimii prin conferenţe şi cercuri religioase, dacă se va face atât în şedinţe intime cât şi în şedinţe publice, va da rezultatul dorit în vestirea adevărului veşnic.

In lucrarea a doua «Cum trebue să activăm noi, ca să satisfacem Ord. Cir. Nr. 11116/930 privitor la societatea Sfântul Gheorghe a tineretului?» temă lucrată de părintele V. Pană, se reliefează rolul preotului, ca educator al tinerimii din vârsta pubertăţii, într'o icoană plină de farmec şi îndemn.

La discuţiile asupra lucrărilor au luat parte atât păr. protopop, cât şi preoţii de faţă. *Coresp.*

Ear...

Ear mă sbuciumă de-o vreme
Frământări îndurerate.
Earăş cad mereu pe gânduri
Cu privirile 'nnoptate

Nu'nţeleg acuma rostul
Frământărilor... dar, poate,
Peatra Craiului, măreaţă,
Le va potoli pe toate.

Fruntea ei îmbătrânită
Mă va smulge, robitoare,
Din cătuşele-amintirii
Zilelor prăbuşitoare.

Şi în nopţi târzii, când dulce
Domină înfiorarea,
Fremătându-şi, molcom, brazii
Ea-mi va da, cu drag, uitarea.

Va deschide zări albastre
Inimii şi 'n valuri line
Imi va picura în suflet
Pacea zilelor senine.

VASILE STOICANEA.

Asociaţia Clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 80/1930.

COMUNICAT

Având în vedere criza financiară de o excepţională acuitate în care se sbate ţara şi necesitatea inexorabilă a unor tragice amputări în bugetul statului, o delegaţie a Asociaţiei generale a clerului ortodox în frunte cu preşedintele acestei Asociaţii s'a prezentat decurând la dl preşedinte de consiliu G. G. Mironescu şi la alţi câţiva miniştri din guvern cu un memoriu cerând ca pentru realizarea economiilor bugetare ministerul de instrucţiune publică şi culte să desfiinţeze parohiile cari au mai puţin de 1600 de suflete refuzând plata salariilor pentru preoţii din aceste parohii, să taie din buget organizaţia mitropolitană din Ardeal, posturile de misionari eparhiali, revizori ecclesiastici etc.

Intervenţia Asociaţiei generale a clerului ne miră şi ne mahneşte profund. Pentru că ea înseamnă nesocotirea faptului îndeobşte cunoscut că statul s'a purtat şi până acum destul de vitreg cu Biserica noastră pe care nu a învrednicit-o de ajutoare bugetare în măsura în care a învrednicit celelalte culte, minoritare, din ţară, conform prevederilor legilor în vigoare.

In loc să ceară pur şi simplu repararea nedreptăţii din trecut, Asociaţia Generală a Clerului cere ca Statul să impună Bisericii ortodoxe jugul unor nouă jertfe, menite să-i desorganizeze cadrele şi să o pună în imposibilitate de a-şi împlini şi în viitor integral marea misiune în mijlocul poporului.

De aceea Asociaţia Clerului «Andrei Şsguna» din Mitropolia Ardealului regretă profund că se vede silită să se desolidarizeze de acţiunea aceasta a Asociaţiei Generale a Clerului, acţiune pe care o socoteşte păgubitoare mai ales astăzi când ni se cere cu totul acitceva decât acţiuni menite — chiar şi involuntar — să desorganizeze aparatul administrativ şi misionar al sfintei noastre Biserici.

Sibiu, 12 Decemvrie 1930.

Biroul central al Asociaţiunii Clerului «Andrei Şaguna».

Legiferare confesională

Judecătorul, dl *Vasile Petrovici*, dela Curtea de casaţie din Iugoslavia, a publicat sub titlul de mai sus, în ziarul vienez N. Fr. Presse dela 5 Decemvrie 1930, un articol despre chestiunea, «grea şi spinoasă», a reglementării raportului între statul iugoslav şi cultele sale.

După confesiune, locuitorii Iugoslaviei sânt: ortodocşi (6 milioane), romano-catolici (5 milioane), islamiţi (un milion 400.000); ear restul (de 350.000) e format din evanghelici de conf. aug., reformaţi, vechi catolici şi izraeliţi.

Regimul actual iugoslav a reglementat până acum raporturile sale cu bisericile: ortodoxă, evanghelică şi reformată, precum şi cu comunităţile religioase islamite şi israelite.

Legea fundamentală a bisericii ortodoxe sârbe s'a publicat înainte cu un an, în 8 Noemvrie 1929. Această lege asigură ortodoxiei *o largă autonomie de cult şi de avere bisericească*, şi totodată stabileşte principiile fundamentale despre ajutorul şi controlul statului. Alcătuirea definitivă a organizării bisericeşti, prevăzute în legea aceasta, a fost rezervată unei constituţiii bisericeşti, care are să fie adoptată de episcopat şi sancţionată de rege. Tocmai acum, spune dl V. Petrovici, s'a întrunit sinodul episcopilor la Carloveţ având la ordinea zilei constituţia pentru biserică; — în câteva zile se va înfăptui astfel unificarea internă a bisericii ortodoxe sârbeşti, — fapt epocal în viaţa acestei biserici.

Autorul speră în sfârşit, că se va regulă, în mod corespunzător, raportul statului iugoslav şi cu romano-catolicii.

INFORMAŢIUNI

† Caz de moarte. Inregistrăm cu durere trecerea din această viaţă a unei venerabile matroane sibiene, a *văd. Maria Borcea născ. Cioran*, întâmplată în 13 Decemvrie a. c. în frumoasa etate de 75 ani. Răposata în Domnul a fost soţia renumitului avocat şi fiscal al Consistorului nostru arhidiecezan Dr. Ioan Borcea, trecut la cele eterne în floarea etăţii în anul 1883, lăsând în grija văduvei 4 copii mici, 3 fii şi o fică, cărora răposata cu creştinească resemnare le-a dat o creştere aleasă, devenind toţi membri de frunte ai societăţii noastre. Pe doi din aceşti fii a avut durerea să-i petreacă la locul de odihnă: pe Ermil, înalt funcţionar la Banca de asigurare «Transilvania» şi pe Ioan, profesor la şcoala civilă a «Astrei». O jelesc fica sa Eleonora, fruntaşul vieţii noastre publice, senatorul Dr. Lucian Borcea şi fratele răposatei dl Cornel Cioran, cenzorul Băncii Naţionale. Inmormântarea răposatei are loc astăzi la ora 2½ în cimitirul central. Odihneacă cu drepţii!

Earnă extrem de friguroasă prevestesc naturaliştii germani, pentru anul acesta, la fel cu earna neobişnuit de grea din 1928/29. In părţile Sibiului avem, până acum, o earnă dintre cele mai domoale.

In Lupeni, protopopiatul Jiului, tinerimea adultă s'a constituit în societatea Sf. Gheorghe. Fiecare Sâmbătă se ţin conferenţe conform statutelor sale. Au conferenţiat până acum dnii Grebenea, teolog, Bogza şi Cincu, învăţători. «Oastea Domnului», condusă de Pr. Victor Şandru din aceeaş comună, a organizat un reuşit festival în palatul cultural, pentru ajutorarea familiilor sărace. S'au incassat şase mii de Lei.

Sprijin literaturii şi culturii! Comitetul «Astrei» culturale, face apel, cu prilejul sărbătorilor în care intrăm, rugând publicul românesc, ca între darurile cumpărate să pună şi câte-o *carte* de valoare, care să sporească visteria sufletului.

Cât se fumează. Conform statisticei oficiale, în ţara noastră s'au fumat în ultimii zece ani: peste 20 milioane kilograme tutun, 333 mii kgr. ţigarete, 162 mii kgr. ţigări. Statul a incasat, pentru aceste cantităţi, aproape cinci miliarde de lei.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea română de muzică «Gh. Dima», Sibiu, dă un concert Joi, în 18 Dec. 1930, ora 8 seara, în sala Thalia (Urania), în onoarea dnei *Minerva Brote*, prezidenta de onoare a Reuniunii. Programul conţine bucăţi alese pentru cor şi orchestră.

Mare concert. Maestrul cu renume universal, *George Enescu*, va da în sala Thalia (Urania), Vineri în 19 Decemvrie 1930, ora 9 seara, un concert extraordinar de vioară. La pian dl I. Dobrogeanu-Gherea. Program ales. Bilete la: *Libraria Săteanului*. Sibiul muzical are nouă ocaziune de-a se delecta în cântul de cea mai înaltă valoare a neîntrecutului nostru artist care interpretează atât de minunat operele geniilor muzicale.

Dela «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu»: Joi în 25 Decemvrie a. c. (prima zi de Crăciun) aranjează un Concert în sala dela «Unicum» cu coruri, soluri şi recitări. Inceputul la ora 8 seara. Concertul se dă în favorul ajutorării ucenicilor români săraci dela meserii. După Concert urmează dans. Bilete de intrare se găsesc la Libraria arhidiecezană. — Joi în 1 Ianuarie 1931 d. a. la ora 3 se face împărţirea darurilor ucenicilor români săraci dela meserii în localul Reuniunii din Str. Brukental 17. Onor. Public este rugat a lua parte. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Biblioteca poporală. Au apărut în Biblioteca poporală a Asociaţiunii «Astra», în decursul anului 1930, următoarele numere: Nr. 175. Nutreţul măiestrit sau cele mai bune plante de nutreţ, de Ioan F. Negruţiu, cu mai multe ilustraţiuni. Preţul 6 Lei. Nr. 176. Tuberculoza, de Dr. Iosif Stoichiţia Preţul 6 Lei. Nr. 177. Pentru ziua de azi, conferenţe pentru popor, scrise de Secţiile «Astrei». Preţul 6 Lei. Nr. 178. Calendarul «Astrei» pe anul 1931, redactat de Horia Petra-Petrescu. Preţul 15 Lei. Nr. 179. Petrea Voinicul şi alte balade în formă poporală de Ştefan Cacoveanu. Preţul 6 Lei. Nr. 180. Din Ţara Haţegului. Povestiri de Ioan Pop-Reteganul. Pr. 6 Lei.

Nr 386/30 (Nr. 94) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa, Ceru Băcăinţi şi Mada**, toate de cl. III-a din prot. **Geoagiu**, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B. pentru întregire dela stat şi anume:

1. **Balşa cu filia Galbina**, 3 jug. sesiune parohială, 2 st. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului şi stola obişnuită în tract.

2. **Ceru-Băcăinţi**, 3 Dcl. cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, 2 jug. sesiune parohială şi stola obişnuită.

3. **Mada**, 8 jug. sesiune parohială, locuinţă, 2 dcl. cucuruz cu tulei, de fiecare casă, şi stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

In înţelegere cu comitetele parohiale.

Geoagiu, la 30 Noemvrie 1930.

protopop
V. Goron.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Libraria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Libraria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentrucă să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librariilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Libraria Arhidiecezană.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Libraria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Libraria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librariilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Libraria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut şi se află de vânzare la Libraria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Libraria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

La Libraria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Cierului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Libraria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Libraria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Libraria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut şi se află de vânzare la Libraria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU

protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

Dela Libraria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.